

Olsztyn, dn. 30.09.2013 r.

IZAR.5140.1.20(13).2011.2012.2013.ak

Nr rejestru zabytków: A-4564

D E C Y Z J A NR 327/ 2013

W SPRAWIE WPISANIA ZABYTKU DO REJESTRU ZABYTKÓW

Na podstawie art.104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267) oraz w związku z art. 8, art. 9 ust.1 i 2, art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. b, d, art. 89 ust. 2 Ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162, poz. 1568 ze zm.), w wyniku postępowania administracyjnego przeprowadzonego z urzędu w związku z żądaniem z dn. 05. 10.2010 r. Komisji Architektury Militarnej Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS z siedzibą w Warszawie.

**WARMIŃSKO- MAZURSKI
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW
orzeka**

wpisać do Rejestru Zabytków Województwa Warmińsko – Mazurskiego następujący zabytek:

zespół obiektów i urządzeń obronnych przedpola Twierdzy Boyen w Giżycku wraz z otoczeniem w postaci części Wyspy Giżyckiej (zgodnie z załącznikiem graficznym),

w tym nw. obiekty:

- I. Umocnienia mostu kolejowego na Kanale Giżyckim (Łuczańskim), dz. 637/2; 637/4; 637/5; 637/6; 309/1; 309/2;
- II. Umocnienia mostu kolejowego na Kanale Niegocińskim, dz. nr 302/5; 384/1; 381/1; 381/2, 387/1, 387/2;
- III. Bateria artylerii, dz. nr 340/12;
- IV. Bateria artylerii, dz. nr 342/4;
- V. Schron piechoty IR3, dz. nr 340/13 (teren specjalny jednostki wojskowej);
- VI. Schron piechoty IR4, dz. nr 340/13 (teren specjalny jednostki wojskowej);
- VII. Schron piechoty IR8, dz. nr 521;
- VIII. Schron piechoty IR11, dz. nr 378/2; 378/3;
- IX. Schron artylerzystów AR1, dz. nr 342/4;
- X. Schron artylerzystów AR4, dz. nr 350;
- XI. Schron artylerzystów AR4/5, dz. nr 370/1;
- XII. Schron artylerzystów AR6, dz. nr 378/2;
- XIII. Schron amunicyjny MR1, dz. nr 342/4;
- XIV. Schron amunicyjny MR2, dz. nr 350;
- XV. Schron amunicyjny MR3, dz. nr 378/2;
- XVI. Pancerne stanowisko obserwacyjne SF2, dz. nr 342/4;
- XVII. Pancerne stanowisko obserwacyjne SF3, dz. nr 342/4;
- XVIII. Pancerne stanowisko obserwacyjne SF4, dz. nr 521;
- XIX. Pancerne stanowisko obserwacyjne SF5, dz. nr 378/2;
- XX. Ukrycie rzutni granatów, dz. nr 521;
- XXI. Ukrycie rzutni granatów z betonową kopułą, dz. nr 350;
- XXII. Schron dla jednej drużyny piechoty, dz. nr 275/51;
- XXIII. Schron dla jednej drużyny piechoty, dz. nr 387/1, 387/2.

ww. obiekty zaznaczono na załączniku graficznym.

UZASADNIENIE

W dniu 09.11.2010r. do WM WKZ wpłynęło pismo ICOMOS z dnia 05.10.2010 r. zawierające wniosek o wpisanie obszaru Wyspy Giżyckiej (z wyłączeniem terenu wielorodzinnego osiedla mieszkaniowego) jako otoczenia zabytku do rejestru zabytków z docelowym ujęciem w rejestrze poszczególnych, zabytkowych obiektów przedpola Twierdzy Boyen.

Na podstawie art.9 ust.1 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. nr 162, poz. 1568 z późni. zm.) do rejestru wpisuje się zabytek nieruchomy na podstawie decyzji wydanej przez wojewódzkiego konserwatora zabytków z urzędu bądź na wniosek właściciela zabytku nieruchomego lub użytkownika wieczystego gruntu, na którym znajduje się zabytek nieruchomy oraz ust. 2. w trybie określonym w ust. 1, do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru, a także nazwa geograficzna, historyczna lub tradycyjna tego zabytku.

W dniu 16.09.2011r. WM WKZ wydał postanowienie nr 383/11 o wszczęciu z urzędu postępowania o wpis do Rejestru Zabytków Województwa Warmińsko - Mazurskiego zespołu obiektów i urządzeń obronnych przedpola Twierdzy Boyen w Giżycku wraz z otoczeniem w postaci części Wyspy Giżyckiej (zgodnie z załącznikiem graficznym).

W toku postępowania podjęto następujące czynności oraz zgromadzono następujące dowody:

1. w dniu 21 marca 2012 r. oraz w dniu 28 marca 2012 r. dokonano oględzin przedmiotu wpisu z udziałem niektórych stron lub ich przedstawicieli, w czasie których wykonano dokumentację fotograficzną oraz spisano protokół oględzin.
2. na wniosek WM WKZ sporządzone zostało opracowanie pt. „*Rejestracja i weryfikacja terenowa stanu budowli obronnych zachowanych na przedpolach Twierdzy Boyen w Giżycku*” autorstwa prof. nzw. dr hab. inż. arch. Piotr Molski, dr inż. arch. Marcin Górski inż. arch. Mariusz Prędoła; maj 2011;

Ponadto uwzględnione zostały powszechnie dostępne publikacje historyczne i naukowe związane z przedmiotem wpisu:

1. Twierdza Boyen inwentaryzacja urządzeń obronnych przedpola twierdzy, opracowanie wykonał zespół pod kierownictwem: dr arch. Piotra Molskiego, dr arch. Cezarego Głuszka, Marcina Górskiego, oprac. techn. Wojciech Sitkiewicz, Giżycko listopad 2000r.;
2. Fortyfikacje XIX – i XX- wieczne na obszarze województwa suwalskiego Cz. I: Twierdza Giżycko, umocnienia mostów na liniach kolejowych, Pozycja Jezior Mazurskich, Fortyfikacje „Inselgelände” pod Giżyckiem, Giżycka Pozycja Polowa. T. 1 Tekst, tabele, rysunki Zespół autorski: dr inż. Krzysztof Biskup, Marcin Dudek, Sławomir Giruć, mgr arch. Robert Hirsch, Wojciech Rużewicz, mgr Adam Żywiczyński, Gdańsk –Giżycko – Suwałki 1997;
3. A. Żywiczyński, Feste Boyen, dzieje, architektura, uzbrojenie, trasa zwiedzania, Fest Boyen Pismo Towarzystwa Miłośników Twierdzy Boyen, Zeszyt 3 (2003), Giżycko 2003;
4. Piotr Molski (Warszawa), Giżyckie fortyfikacje – samorząd a zabytek [w] Rocznik Warmińsko – Mazurski 1/2008, Warszawa-Olsztyn 2008).

W toku postępowania zapewniono stronom prawo czynnego udziału w postępowaniu, z którego niektóre ze stron skorzystały, przedstawiając swoje pisemne stanowiska w sprawie wpisu:

1. w dniu 28 listopada 2012 r. wpłynęło pismo Urzędu Miejskiego w Giżycku
2. w dniu 29 listopada 2012 r. wpłynęło pismo Centralnego Ośrodka Sportu w Giżycku
3. w dniu 30 listopada 2012 r. wpłynęło pismo „Piękna Góra” Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie
4. w dniu 28 listopada 2012 r. wpłynęło pismo Międzynarodowe Centrum Żeglarstwa i Turystyki Wodnej Sp. z o. o.

Oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, biorąc pod uwagę wiedzę historyczną na temat przedmiotu wpisu oraz analizując stanowiska zajęte w sprawie przez strony postępowania WM WKZ uznał za celowe dokonanie wpisu do Rejestru Zabytków Województwa Warmińsko - Mazurskiego wymienionych w sentencji niniejszej decyzji obiektów wraz z ich otoczeniem.

Obszar tzw. Wyspy Giżyckiej (Inselgelände) będącej przedmiotem wpisu położony jest między jeziorem Niegocin a jeziorami Kisajno i Tałty oraz dwoma kanałami Łuczańskim i Niegocińskim. Na terenie wyspy znajduje się kompleks budowli obronnych z różnych okresów historycznych (grodziska

warowne, zamek krzyżacki, twierdza Boyen, umocnienia przedpoła z początku XX wieku – będące przedmiotem wpisu do rejestru zabytków, współczesne koszary i poligony).

Nazwę „Feste Boyen” nadano twierdzy w roku 1846 dla uczczenia gen. v. Boyen, jednego z generałów króla Fryderyka Wilhelma IV, na rozkaz którego rozpoczęto budowę twierdzy. Budowę twierdzy rozpoczęto w 1844 r., od niwelacji i drenowania terenu, z nawiezieniem dużej ilości ziemi, kopaniem fos oraz sypaniem wałów. Budowę części murowanych rozpoczęto w 1847 od wzniesienia kaponier donżonu. W następnych latach powstawały narożnikowe kazamaty bastionów: Ludwig, Leopold oraz w 1848 r. Naroże Środkowe, w pozostałych bastionach frontów niskich wraz z kaponierami barkowymi w latach 1851-1853. Budowa bram: Kętrzyńskiej, Giżyckiej, Prochowej i Wodnej przypada na lata 1851-1852. Mur Carnota wzniesiono w latach 1854-1855. Na ten sam czas przypada powstanie rawelinów wraz z kaponierami pod bramą Prochową i Kętrzyńską. Powstanie koszar na bastionach i budynków na majdanie przypada na lata 1850-1856. Wzniesiona w latach XIX w. twierdza była zaprojektowana w formach bastionowych i poligonalnych. Charakterystyczną cechą ówczesnej twierdzy było silne kazamatowanie stanowisk bojowych i magazynów amunicyjnych. (W związku z doskonaleniem technik prowadzenia wojny, oblężeń i odpierania ataków) W związku ze zmieniającą się techniką, twierdza także ulegała zmianom. W tym samym czasie na majdanie powstaje arsenał i warsztat artyleryjski. W latach 1866-1868 powstaje południowa linia kolejowa, która doprowadziła do kolejnych zmian na terenie twierdzy. Budowa linii kolejowej spowodowała zasypanie kanału i przystani w fosie fronty I oraz przebudowę Bramy Wodnej (1867), która staje się kolejną bramą lądową (z mostem zwodzonym). Przy powstałych mostach kolejowych na kanałach Giżyckim i Niegocińskim wzniesiono szańce z reditami. W latach 1868-1869 dla zabezpieczenia mostów Wschodniopruskiej Kolei Południowej na kanałach Giżyckim i Niegocińskim wzniesiono trapezowate, otwarte w nasadzie szańce ziemne pełniące funkcję małych przyczółków mostowych. Otrzymały one niewielkie, murowane, jednokondygnacyjne redity, usytuowane po północnej stronie torów. Ich wnętrza były nakryte sklepieniami, pokryte nasypem ziemnym, w ścianach strzelnice karabinowe.

Kolejne modernizacje twierdzy były związane ze zmianą warunków walki, sprzętu oraz technik artyleryjskich, mimo to nie naruszyły one pierwotnego planu założenia twierdzy. Raweliny przed Bramą Kętrzyńską i Prochową przekształcono na place broni (1875), a kaponiery przy rawelinach na magazyny. Powstają także warsztaty amunicyjne na Bastionach Prawo, Leopold i Miecz (1880). Początek lat 80-tych to umieszczenie na wałach murowanych wartowni. Największe modernizacje twierdzy przypadają na lata 1890-1893. Przebudowano wówczas strzelnice kopców i kaponier, przystosowując do działek 37 mm, wzmocniono wówczas betonem sklepienia budynków koszarowych, kaponier i części kopców oraz wzniesiono 5 schronów koszarowych dla piechoty w dwóch odmianach. Na wałach w latach 1890-1897 powstały pancerne stanowiska obserwacyjne piechoty.

W latach 1900-1904 powstała tzw. Pozycja Jezior Mazurskich stanowiąca wydłużenie umocnień wzdłuż linii jezior w kierunku pld. Przeniesienie stanowisk artylerii z wysokich, dobrze widocznych z oddali wałów do przesmyku giżyckiego zwiększyło efektywność obronną twierdzy (kompleksu umocnień). Na przedpolach twierdzy Boyen w roku 1906 powstały pierwsze stanowiska artylerii i piechoty. W latach 1913/14 dodatkowo wzmocnione zostały przez budowę kolejnych schronów i stanowisk. Ufortyfikowany przesmyk określano od tej pory jako teren Wyspy Giżyckiej. Na północny wschód i południowy zachód od twierdzy zbudowano 16 schronów dla załogi i amunicji: 4 schrony dla piechoty IR 3, 4, 8, 11 (2 zniszczone po II wojnie światowej), 4 schrony dla artylerzystów AR 1, 2, 4/5, 6 (3 zniszczone po II wojnie światowej), 3 schrony amunicyjne MR 1, 2, 3 (2 zniszczone po II wojnie światowej), 5 schronów - peryskopowych stanowisk obserwacyjnych, w tym jeden na wale Bastionu Ludwig SF St. 1, 2, 3, 4, 5 (4 zniszczone po II wojnie światowej). Po dwa schrony piechoty i dwa schrony – stanowiska obserwacyjne skierowane ku każdemu z kanałów, natomiast po jednym ze schronów artylerzystów oraz schronów amunicyjnych skierowane były na południowy zachód.

Twierdza straciła znaczenie militarne, kiedy od 1925 roku funkcję obrony przesmyku giżyckiego objął Giżycki Rejon Umocniony.

W skład Przedpoła Twierdzy Boyen wchodzi: IR schrony piechoty – betonowe o długości 30 m, całkowicie zagłębione w ziemi, grub. ścian 1 m, stropu 80 cm, z dolną warstwą stropu z blachy falistej, z 4 wejściami; AR, MR schrony artylerzystów i schrony amunicyjne – podobnej wielkości; SF schrony – peryskopowe stanowiska obserwacyjne - mniejsze, 5 m x 8,9 m; przy SF St. 2 ziemna bateria działowa, na zapole IR schronu piechoty 3, IR 4 ziemna bateria działowa z lekkim schronem amunicyjnym. Między jez. Kisajno a AR 4/5 ziemne baterie z trawersami, skierowane na południe baterie są 4-działowe, trzecia 6-działowa. Większość z umocnień ziemnych zrealizowanych przed i w trakcie I wojny światowej była zapewne wykorzystywana i przekształcana także w trakcie II wojny światowej, a być może także po 1945 r.

W przededniu I wojny światowej naturalne elementy terenowe i wybudowane wokół Twierdzy Boyen umocnienia miały zablokować, na czas rozstrzygnięcia na froncie zachodnim, wkraczającą do Prus Wschodnich armię rosyjską. W tym momencie giżycki fort odgrywał również istotną rolę w mobilizacji wojsk na terenie Mazur, a gdy po przeprowadzeniu mobilizacji większość armii została wyprowadzona z Giżycka, w mieście pozostało pod komendą płk. Busse ok. 4000 żołnierzy. Siły te przeprowadziły liczne wypadki godzące w poszczególne oddziały nacierającej armii rosyjskiej, a następnie w sierpniu 1914 roku skutecznie broniły Twierdzy Boyen przed rosyjskim natarciem.

W latach 1925-28 powstają 4 obiekty: 2 schrony dla 1 drużyny piechoty i 2 ukrycia „rzutni granatów”. Po I wojnie światowej zmieniono zastosowanie twierdzy, tworząc w niej między innymi szpital. W przededniu II wojny światowej Twierdza Boyen była jednym z punktów zbornych armii niemieckiej, która z terenu Prus Wschodnich wkroczyła na terytorium Polski. Brygada Forteczna „Lötzen” wchodziła w skład grupy Armii „Nord” nacierającej ku Mławie i Modlinowi i brała udział w walkach m.in. pod Wizną. W okresie wojny w fortyfikacji miał swą siedzibę ośrodek Abwehry szkolący żołnierzy z armii gen. Własowa, którzy przeszli na niemiecką stronę. W czasie ataku na miasto w styczniu 1945 roku twierdza została opuszczona bez walki.

Cechą charakterystyczną całego zespołu fortyfikacji giżyckich jest fakt, że w momencie rozbudowy nie usuwano wcześniejszych elementów (jak to miało miejsce w przypadku m.in. Twierdzy Poznań), a nawet je wzmacniano i unowocześniano. Co za tym idzie, do tej pory można obserwować kolejne fazy rozbudowy umocnień. Rozbudowa twierdzy poza jej pierwotne granice podyktowana była potrzebą zapewnienia większego bezpieczeństwa.

Stan zachowania obiektów wymienionych w rozstrzygnięciu przedmiotowej decyzji ustalony został na podstawie oględzin oraz przygotowanego na potrzeby niniejszego postępowania opracowania pt. „Rejestracja i weryfikacja terenowa stanu budowli obronnych zachowanych na przedpolach Twierdzy Boyen w Giżycku”. Według dokonanych ustaleń stan obiektów przedstawia się następująco: część obiektów, tj. umocnienia mostu kolejowego na Kanale Giżyckim, schron piechoty IR 3, schron piechoty IR 4, schron artylerzystów AR 4, schron amunicyjny MR 2, pancerne stanowisko obserwacyjne SF 3, ukrycie rzutni granatów zachowały się w stanie pełnym, natomiast pozostała część obiektów zachowała się w stanie czytelnej ruiny. Zachował się krajobrazowy charakter niezagospodarowanych terenów Wyspy, szczególnie w części południowej gdzie duże nasycenie transzei (okopów ziemnych) z II w. światowej lub wcześniejszych, co wskazuje na zasadność objęcia ochroną także wartości widokowych wpisywanych zabytków poprzez wpis ich otoczenia.

Na podstawie dowodów zebranych w trakcie prowadzonego postępowania administracyjnego, na które składają się protokoły oględzin z dnia 21 marca 2012 r. oraz 28 marca 2012 r. i opracowanie pt. „Rejestracja i weryfikacja terenowa stanu budowli obronnych zachowanych na przedpolach Twierdzy Boyen w Giżycku” autorstwa prof. nzw. dr hab. inż. arch. Piotr Molski, dr inż. arch. Marcin Górski inż. arch. Mariusz Prędotka oraz na podstawie wyżej wymienionych prac naukowo-historycznych, mając także na uwadze pisemne stanowiska zajęte przez strony postępowania - ustalono, iż zespół obiektów i urządzeń obronnych

przedpola Twierdzy Boyen w Giżycku wraz z ich otoczeniem w postaci części Wyspy Giżyckiej, posiada wartość historyczną i naukową uzasadniającą dokonanie wpisu tego zespołu wraz z jego otoczeniem do rejestru zabytków.

Przez otoczenie rozumie się zgodnie z art. 3 pkt. 15 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. W przypadku niniejszego zespołu wpisanie otoczenia w postaci części Wyspy Giżyckiej jest jak najbardziej uzasadnione ze względu na konieczność ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Obecnie część obiektów i urządzeń obronnych przedpola Twierdzy wraz z umocnieniami ziemnymi nie podlega ochronie konserwatorskiej, a właściciele gruntów, na których położone są obiekty, nie podejmują działań w celu zachowania obiektów, co skutkuje procesem degradacji. Wpis otoczenia zabytku ma służyć również zapewnieniu ochrony wartości widokowych zabytku. Nie byłoby bowiem zasadne zapewnienie ochrony pojedynczym, rozproszonym obiektom. Ich walory widokowe wynikają właśnie z tego, że stanowią (historycznie) zespół zajmujący określoną powierzchnię. Specyfika otoczenia twierdzy polega na umożliwieniu pełnej widoczności z wewnątrz twierdzy na otaczający krajobraz w maksymalnym zasięgu oraz teoretycznej pełnej ekspozycji zespołu z zewnątrz przy całkowitej niemożności rozpoznania charakteru tego kompleksu w krajobrazie, który winien sprawiać wrażenia naturalnego, niezagospodarowanego terenu przyrodniczego. Otoczenie twierdzy w obrębie Wyspy Giżyckiej (poza niewielkimi fragmentami o zmienionym charakterze - zabudowa mieszkalna, kompleksy turystyczne) jako jedne z nielicznych za tego typu zachowało krajobrazowy charakter niezagospodarowanych terenów w granicach zbliżonych do historycznych (do linii brzegowej jezior) z czytelnymi historycznymi elementami rzeźby terenu lub ich śladami oraz zachowanymi obiektami obronnymi poza murami twierdzy. Te integralne elementy składowe kompleksu obronnego, których funkcjonowanie polegało na znacznym rozproszeniu, w otwartym, niezagospodarowanym terenie wokół twierdzy, występują tu w dużym nasyceniu w obrębie całej wyspy. W związku z całkowitą utratą pierwotnej funkcji twierdzy i niemożliwością jej przywrócenia nastąpiła zmiana charakteru ukształtowania otoczenia kompleksu z dominującej zieleni niskiej na przewagę zieleni wysokiej, co jest też elementem rozwoju historycznego.

Dla ochrony wartości widokowych zabytku (ekspozycji widokowej), dla właściwego odbioru skali kompleksu obronnego i odczytania jego wartości historycznej postrzeganych od zewnątrz i od wewnątrz: jako bryły - elementu krajobrazu kulturowego postrzeganego z zewnątrz z terenu ładu oraz z terenu otaczających jezior mazurskich i kanałów Giżyckiego i Niegocińskiego oraz jako poszczególnych elementów zagospodarowania postrzeganych z wewnątrz założenia, konieczna jest ochrona konserwatorska otoczenia twierdzy z zachowaniem charakteru terenów przyrodniczych w obrębie Wyspy Giżyckiej (z uwzględnieniem sukcesji przyrodniczej czyli z zachowaniem dominacji zieleni wysokiej ze względów na ochronę środowiska przyrodniczego). W połączeniu wyjątkowymi walorami przyrodniczymi - Wielkie Jeziora Mazurskie i rozległe kompleksy leśne całość tworzy unikatowy składnik krajobrazu kulturowego i przyrodniczego regionu.

Kryteria uzasadniające wpisanie do rejestru zabytków Wyspę Giżycką z obiektami przedpola Twierdzy w Giżycku znajdującymi się na jej terenie są tożsame z tymi, które dotyczą Twierdzy Boyen. Uznaje się, iż Twierdzę i jej Przedpola należy traktować integralnie w myśl zadań, którym służyć miała Twierdza w intencji jej budowniczych, tj. blokować w sensie militarnym wąski przesmyk lądowy istniejący w łańcuchu wielkich jezior mazurskich, a mianowicie między jeziorami Kisajno i Niegocin. Przedpole Twierdzy miało być wolne od wszelkich przeszkód terenowych, aby nie dawało oblegającym osłony dla artylerii oblężniczej oraz dogodnej podstawy wyjścia do ataku. Ze względu na historyczne powiązania przestrzenne i funkcjonalne ww. obiektów tak ujmowany obszar przedpola Twierdzy w postaci Wyspy Giżyckiej wraz z Twierdzą Boyen powinien stanowić przedmiot kompleksowej ochrony.

Wyspa Giżycka ze względu na swoje strategiczne położenie w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich stanowi unikatowy obszar dokumentujący historyczną ciągłość rozwoju funkcji obronnych i krajobrazu

warownego. Fortyfikacje całej Wyspy stanowią integralny zespół reprezentujący kolejne etapy ewolucji tych funkcji od średniowiecza, poprzez okres nowożytny aż po czasy współczesne (zamek krzyżacki, Twierdza Boyen z umocnieniami mostów kolejowych, XX-wieczne fortyfikacje betonowo-ziemne przedpola twierdzy, zespoły jednostek wojskowych). Budowlom tym towarzyszą obiekty techniczne (kanały, most obrotowy) i cmentarze wojenne.

Umocnienia betonowo - ziemne i ziemne przedpola twierdzy są świadectwem – dokumentem z zakresu budownictwa obronnego, stanowią źródło historyczne m.in. do podjęcia badań nad fortyfikacją nowoczesną (wartość naukowa). Pozostałości urządzeń i obiektów obronnych twierdzy będące obecnie w ruinie są widocznym, dowodem historii. Można zaryzykować stwierdzenie, że pozostawienie ich w zastanym nie naruszonym stanie najlepiej obrazuje wydarzenia jakie tu miały miejsce. Zachowanie ich (in situ) jest najlepszym dokumentem historii. W przypadku wyznaczania granic ochrony konserwatorskiej obejmujących otoczenie obiektów i urządzeń obronnych przedpola Twierdzy Boyen w Giżycku, niezbędne jest uwzględnienie związanych z ww. obiektami umocnień ziemnych, które także posiadają wartości zabytkowe, w tym jako obiekty funkcjonalne i historycznie związane ze schronami, współtworzące przez to umocnienia Wyspy Giżyckiej.

Ponadto wartość historyczna przejawia się w charakterze dokumentalnym - miejsca bezpośrednio związanego z ważnymi wydarzeniami historycznymi. Jest to miejsce starć zbrojnych wojsk pruskich i rosyjskich podczas I wojny światowej. Tzw. bitwa nad jeziorami mazurskimi w 1914 będąca ostatnim etapem operacji wschodniopruskiej. 26 sierpnia 1914 roku czterotysięczna załoga (rozbudowanej) twierdzy pokonała kilkukrotnie większe siły piechoty rosyjskiej, której celem było zdobycie przesmyku pod Giżyckiem. Wojska niemieckie na całym odcinku frontu mazurskiego rozpoczęły ofensywę, doprowadzając do wyparcia wojsk rosyjskich poza Prusy Wschodnie.

Podstawową formą ochrony zabytków jest wpis do rejestru zabytków, co wynika z przepisu art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Dz. U Nr162, poz.1568 ze zm.). Wpis do rejestru zabytków zabytku nieruchomego może być dokonany na wniosek właściciela lub z urzędu w formie decyzji administracyjnej Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, do rejestru może być również wpisane otoczenie zabytku wpisanego do rejestru (art. 9 ust. 1 i 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). „Przepisy (...) nie wprowadzają szczegółowych przesłanek którymi winien kierować się organ dokonując oceny celowości objęcia zabytku tego rodzaju formą ochrony konserwatorskiej, a zatem decyzja tego organu ma charakter ekspercki i opiera się na ocenie przesłanek danego przedmiotu ochrony przez pryzmat ustawowej definicji zabytku, zgromadzonej w sprawie dokumentacji oraz wiedzy i doświadczenia wojewódzkiego konserwatora zabytków (art. 3 pkt 1 i 2, art. 91 ust. 2 pkt 2 i 3 uoz)” - wyrok Wojewódzkiego Sadu Administracyjnego w Warszawie z dnia 21 czerwca 2011 r. I SA/Wa 2304/10.

Obowiązujące przepisy nie nakładają na WKZ bezwzględnego wymogu oceny istnienia podstaw do wpisu zabytku nieruchomego do rejestru na podstawie ekspertyzy rzeczoznawcy w określonej dziedzinie opieki nad zabytkami. Podkreślenia wymaga, że wojewódzki konserwator zabytków jest organem specjalistycznym, a zatrudnieni przez niego pracownicy posiadają specjalistyczną wiedzę i doświadczenie konserwatorskie umożliwiające prowadzenie postępowań o wpis do rejestru zabytków konkretnego obiektu. Dlatego, co potwierdza także orzecznictwo sądów administracyjnych, wpis do RZ mógłby zostać dokonany bez potrzeby zasięgnięcia specjalistycznej opinii, gdy jego charakter zabytkowy jest oczywisty. Organ ma możliwość dopuszczenia dowodu z opinii biegłego z określonej dziedziny dopiero w sytuacjach kontrowersyjnych. Sam fakt kwestionowania przez stronę celowości wpisu nie przesądza o konieczności powołania biegłego rzeczoznawcy.

Pomimo tego, iż w niniejszej sprawie organ nie był zobligowany do powołania biegłego, to jednak, ze względu na szeroki zasięg terytorialny wpisu oraz jego ewentualne skutki społeczne, uznano za celowe uzyskanie stanowiska bezstronnych specjalistów na temat stanu budowli obronnych z terenu

objętego wpisem. W związku z tym na zlecenie WM WKZ wykonane zostało opracowanie pt. „*Rejestracja i weryfikacja terenowa stanu budowli obronnych zachowanych na przedpolach Twierdzy Boyen w Giżycku*”. W opracowaniu tym przedstawiono w krótkiej formie rys historyczny obszaru Wyspy Giżyckiej oraz przedstawiono tabelarycznie stan zachowania obiektów obronnych. Niektóre z obiektów zachowały się w stanie pełnym, inne zaś w stanie ruiny (str.4 decyzji). W opracowaniu wskazano także obiekty, które uznano za niezachowane. Wymienione w opracowaniu obiekty oznaczone jako zachowane lub w ruinie, zostały ujęte w sentencji niniejszej decyzji, poza pancernym stanowiskiem obserwacyjnym SF1, które położone jest na terenie Twierdzy i nie mieści się w obszarze objętym prowadzonym postępowaniem. Obiekty uznane przez autorów Opracowania za niezachowane, nie zostały wymienione w sentencji decyzji. Autorzy opracowania wskazali, że niezależnie od analizowanych przez nich umocnień niemieckich zwracają uwagę „na krajobrazowy charakter niezagospodarowanych terenów Wyspy, w części południowej nasyconych transejami (element fortyfikacji) prawdopodobnie z okresu II Wojny Światowej lub wcześniejszymi.” Opracowanie zawiera także dokumentację fotograficzną.

Należy w tym miejscu zauważyć, że żadna ze stron postępowania kwestionujących zasadność dokonania wpisu oraz wartość ww. opracowania (np. „Piękna Góra Sp. z o.o.”) nie przedstawiła merytorycznych argumentów podważających jego treść. Nie została również przedstawiona prywatna ekspertyza.

Według WM WKZ stan faktyczny został ustalony w sposób wyczerpujący, pozwalający na podjęcie decyzji w sprawie wpisu do RZ. Zebrane w sprawie dowody, w szczególności Opracowanie pt:” „*Rejestracja i weryfikacja terenowa stanu budowli obronnych zachowanych na przedpolach Twierdzy Boyen w Giżycku*”, oględziny a także opracowania naukowe powołane w decyzji uzasadniają wpisanie obiektów i ich otoczenia do RZ, gdyż wykazana w postępowaniu wartość historyczna i naukowa obiektów będących przedmiotem wpisu wraz z ich otoczeniem wskazują na wystąpienie interesu społecznego w ich zachowaniu, co rodzi konieczność objęcia ich ochroną poprzez wpis do Rejestru Zabytków dla zachowania historycznej tożsamości nie tylko w wymiarze regionalnym czy też kraju ale także europejskim. WM WKZ przez interes społeczny rozumie nie tylko interes właścicieli zabytkowych obiektów, ale także interes państwa i obywateli jako zbiorowości w zapewnieniu ochrony zabytkom wymienionym w sentencji, w celu ich ochrony.

Na powyższą ocenę nie wpływa okoliczność, iż niektóre strony postępowania uważają że wpis do rejestru zabytków jest niezasadny ze względu na brak wartości zabytkowych (Centralny Ośrodek Sportu w Giżycku, Urząd Miejski w Giżycku) lub brak specjalistycznej ekspertyzy oraz naruszenie zasady proporcjonalności („Piękna Góra Sp. z o.o.”). Stanowiska stron o braku cech charakteryzujących zabytek, nie zostały poparte dowodami, a sprowadzają się jedynie do negacji ustaleń organu.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 i 2 powołanej ustawy o ochronie zabytków pod pojęciem zabytku należy rozumieć nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Wartość tę określić można jako znaczną, aczkolwiek do dokonania wpisu do RZ wystarczające byłoby wykazanie jakiegokolwiek wartości.

Nie ulega zatem wątpliwości, że zespół obiektów wchodzących w skład przedpola twierdzy Boyen wraz z ich otoczeniem spełnia przesłanki określone w ww. przepisie.

Z przeprowadzonych przez organ dowodów oraz wykorzystanych opracowań naukowych wynika, że przedmiot wpisu posiada niekwestionowaną w przywołanej literaturze wartość historyczną i naukową. Podejmując decyzję o wpisie wzięto pod uwagę także społeczne znaczenie ochrony ww. zespołu, cennego dla zachowania historycznej tożsamości regionu. W złożonym w dniu 30 listopada 2012 r. przez stronę - „Piękna Góra” sp. z o.o. piśmie wskazuje się na planowane ujęcie w zapisach opracowywanego obecnie MPZP wykonania ścieżki dydaktycznej wokół Twierdzy Boyen. WM WKZ wyraża przekonanie, że tego

rodzaju działanie, wspierane przez WKZ, byłoby jak najbardziej zasadne, gdyż z jednej strony- utworzenie takiej ścieżki zapewni szerszy dostęp do lokalnych zabytków, co jest pożądane ze społecznego, nie tylko lokalnego punktu widzenia, zaś z drugiej strony - potwierdza tezę o słuszności wpisu z uwagi na wartości historyczno-naukowo-dydaktyczne. Wbrew zawartym w ww. piśmie strony „Piękna Góra” Sp. z o.o. z dnia 30 listopada 2012 r., planowane (a zatem niepewne) działanie polegające na utworzeniu ścieżki dydaktycznej nie należy do form ochrony zabytków, enumeratywnie wymienionych w art.7 ustawy o ochronie zabytków. Dlatego, dokonując oceny zasadności wpisu przez pryzmat wartości historycznych i naukowych, biorąc również pod uwagę interes społeczny, WM WKZ stwierdza że wpis do RZ jest zasadny.

Sprawowana przez WKZ ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu działań mających na celu m.in. zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie; zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków; udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków; kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków (art. 4 ww. ustawy). Podkreślenia wymaga, że ochronie podlegają - i to bez względu na stan zachowania - zabytki nieruchome będące, w szczególności zespołami budowlanymi, dziełami architektury i budownictwa, obiektami techniki, działami budownictwa obronnego (art. 6 ust.1 pkt1 lit. b, c i d ww. ustawy o ochronie zabytków).

Istotne w rozpatrywanej sprawie jest to, że przedmiotem ochrony jest zabytek obszarowy - umocnienia mostu kolejowego, baterie artylerii, schrony piechoty i artylerzystów, schrony amunicyjne, pancerne stanowiska amunicyjne i ukrycia rzutni granatów, czyli takie obiekty, które zostały stworzone jako pewna strategiczna, militarna całość, przewidziana do wykonywania działań obronnych, tworząca zespół obiektów i urządzeń obronnych przedpola Twierdzy Boyen, będący dziełami budownictwa obronnego, architektury i budownictwa i jednocześnie tworzącymi zespół budowlany oraz miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne w rozumieniu art.6 ust.1 pkt1 lit. b, c, d i h ustawy o ochronie zabytków. Z tego względu walory zabytkowe poszczególnych obiektów należało rozpatrywać wraz ich powiązaniem przestrzennymi, co uzasadnia wpisanie do RZ także otoczenia wyszczególnionych w sentencji decyzji obiektów, tj. przedpola twierdzy Boyen oraz wskazanej w załączniku graficznym części Wyspy Giżyckiej (art. 3 pkt 15 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 1 lit. b, c i d ustawy o ochronie zabytków). Bowiem decydujące znaczenie dla objęcia tego rodzaju obiektu formą ochrony, o której mowa w art. 7 pkt 1 uoz mają nie tylko poszczególne obiekty, ale przede wszystkim tworzona przez nie całość, na którą składa się również ich otoczenie. Ze względu na historyczne powiązania przestrzenne i funkcjonalne ww. obiektów tak ujmowany obszar przedpola Twierdzy w postaci Wyspy Giżyckiej wraz z Twierdzą Boyen powinien stanowić przedmiot kompleksowej ochrony.

Realizując obowiązek wynikający z zasady ochrony zabytków, bez względu na stan jego zachowania (art. 6 ust. 1 zd. pierwsze ustawy) WM WKZ uznał, że dla oceny wartości zabytkowej wpisywanych do RZ obiektów decydującego znaczenia nie mają ich przekształcenia bądź w niektórych przypadkach znaczny stopień zniszczenia, co zostało spowodowane czynnikami naturalnymi bądź innymi, ale to, że ww. obiekty przedstawiają, z punktu widzenia historycznego i naukowego, wartości materialne i niematerialne będące świadectwem minionej epoki (art. 3 pkt 1 uoz), na skalę nie tylko regionalną, lecz również krajową i światową. Dlatego pomimo częściowych zniszczeń bądź przekształceń kompleks tworzący Przedpole Twierdzy Boyen oraz część Wyspy Giżyckiej, na której znajdują się obiekty podlegające wpisowi, zachowały walor autentyczności, zarówno w kontekście utrzymania oryginalnej substancji zabytkowej poszczególnych obiektów jak i historycznego rozplanowania przestrzennego właściwego dla obiektów militarnych XIX i XX wieku.

Po zakończeniu postępowania administracyjnego niektóre z jego stron przedstawiły swoje stanowiska w sprawie przedmiotowego wpisu:

1. Burmistrz Miasta Giżycka – nie wyraża zgody na wpisanie do rejestru zabytków otoczenia w postaci części Wyspy Giżyckiej w granicach obejmujących kwartał o powierzchni ok. 300 ha, na którym obiekty zabytkowe zajmują nie więcej niż 2% powierzchni. W ocenie Urzędu Miasta Giżycko nie jest uzasadnione wpisanie do rejestru zabytków terenu, który przez wielu lat stanowił obszar usług turystycznych w postaci ośrodków wypoczynkowych, przystani żeglarskich, plaży, kąpielisk, lasów, brzegów jezior i terenów typowo inwestycyjnych. Według strony właściwą formą ochrony byłyby indywidualne wpisy do RZ poszczególnych obiektów.

Odnosząc się do stanowiska strony należy wskazać, że otoczenie zespołu obiektów i urządzeń obronnych przedpoła Twierdzy Boyen w Giżycku w postaci części Wyspy Giżyckiej spełnia wymogi klasyfikujące je do objęcia ochroną konserwatorską poprzez wpis do rejestru zabytków. Zgodnie z definicją zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową. Zgodnie z art.3 pkt 15 ustawy otoczenie zabytku to teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do RZ w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych. Otoczenie wpisanych do RZ obiektów w postaci części Wyspy Giżyckiej posiada wartość historyczną, która została przedstawiona we wcześniejszej części decyzji. Wpis otoczenia do RZ jest zgodny z wymienionymi w art.4 ustawy działaniami, do których zobowiązany jest organ konserwatorski wykonujący z mocy ustawy obowiązki z zakresu ochrony zabytków.

Należy też zauważyć, iż obowiązujące przepisy nie zabraniają prowadzenia działalności turystycznej i świadczenia innych usług z nią powiązanych na terenach objętych wpisem do rejestru zabytków. Ponadto odpowiednie wyeksponowanie możliwości udostępnienia do zwiedzania wartościowych, wpisanych do RZ zabytków mogłoby działać pozytywnie na rozwój turystyki regionalnej.

2. Międzynarodowe Centrum Żeglarstwa i Turystyki Wodnej Sp. z o. o. – użytkownik wieczysty działki nr 346, sprzeciwia się wpisaniu do rejestru zabytków terenu będącego w ich posiadaniu ponieważ uważa, że nie ma na nim i nie było żadnych budowli i urządzeń które byłyby powiązane z Twierdzą Boyen.

W-M WKZ po analizie materiałów dowodowych oraz usytuowania ww. działki, stwierdza, iż przedmiotowy teren znajduje się na Wyspie Giżyckiej, która ze względu na swoje strategiczne położenie w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich stanowiła idealne miejsce dla umiejscowienia twierdzy z jej przedpołami, które obejmowały teren całej wyspy, w tym ww. działkę. Historyczny teren na którym znajduje się działka nr 346 był wolny od wszelkich przeszkód terenowych, aby nie dawać oblegającym osłony dla artylerii oblężniczej. Obszar tzw. Wyspy Giżyckiej (Inselgelande), w który wchodziła również przedmiotowa działka, niewątpliwie był powiązany z Twierdzą Boyen. Wprawdzie, obecny sposób zagospodarowania ww. terenu nie jest związany z Twierdzą, lecz ze względu na historyczne powiązanie z Twierdzą Boyen nie powinien być wyłączony z wpisu.

3. Centralny Ośrodek Sportu Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Giżycku – uważa iż przedmiot wpisu będący w ich posiadaniu nie spełnia wymogów art. 3 pkt. 1 ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Zdaniem strony na tym terenie nie są usytuowane obiekty uznane za zabytek i spełniające wymogi cytowanej wyżej definicji, ani żadnych istotnych dla dziedzictwa kulturowego obiektów wymagających ochrony konserwatorskiej, w związku z tym działania mające na celu wpisanie ww. obszaru uważa za pozbawione podstaw prawnych. Strona dodaje, iż na tym terenie usytuowane są obiekty współczesne służące kulturze fizycznej i turystyce. Ponadto podnosi kwestie iż wpis do rejestru zabytków pozbawi stronę możliwości wykorzystywania terenu pod nowe inwestycje związane z uprawianiem sportu.

Zajęte przez stronę stanowisko nie znajduje oparcia w materiale dowodowym. Z akt sprawy, w szczególności zaś z oględzin, wynika, iż na obszarze będącym w posiadaniu ww. Ośrodka znajdują się obiekty przedpoła Twierdzy Boyen tj. bateria artylerii (dz. nr 342/4), schron artylerzystów AR1 (dz. nr

342/4), schron amunicyjny MR1 (dz. nr 342/4), schron amunicyjny MR3 (dz. nr 378/2), pancerne stanowisko obserwacyjne SF2 (dz. nr 342/4), pancerne stanowisko obserwacyjne SF3 (dz. nr 342/4). Wymienione obiekty są częścią zespołu obiektów i urządzeń obronnych przedpola Twierdzy Boyen w Giżycku, są zatem świadectwem działalności człowieka na tym terenie i stanowią świadectwo minionej epoki i zdarzeń, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, naukową którą przedstawiono powyżej. Przepisy ww. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (w szczególności art. 9) nie wymagają, aby wpis do rejestru zabytków był formą zarezerwowaną wyłącznie dla zabytków prezentujących ponadprzeciętne, wysokie, czy wyjątkowe wartości historyczne, naukowe lub artystyczne. Odnośnie kwestii, iż wpis do rejestru zabytków pozbawi stronę możliwości wykorzystywania terenu pod nowe inwestycje związane z uprawianiem sportu – zarzut ten jest nie prawdziwy, ponieważ wpis do rejestru nie uniemożliwia wykorzystywania terenu w dotychczasowy sposób oraz prowadzenia inwestycji związanych z turystyką.

4. Piękna Góra Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie – podnosi, że niejasny jest zakres przedmiotowy prowadzanego postępowania, tj. czy wpisowi mają podlegać indywidualnie należące do spółki nieruchomości czy też tylko jako elementy historycznego zespołu obiektów i urządzeń, a także jaka część nieruchomości zostanie wpisana jako otoczenie zabytku.

Odnosząc się do podniesionych przez stronę wątpliwości WM WKZ powołuje się na treść własnego postanowienia nr 383/11 z dnia 16.09.2011r. wszczynającego z urzędu niniejsze postępowanie. W postanowieniu tym określono przedmiot i zakres postępowania w sposób zarówno słowny jak i graficzny, zaznaczając na załączniku planowane granice ochrony konserwatorskiej.

We wcześniejszej części niniejszej decyzji tut. Organ przedstawił stanowisko odnośnie podnoszonych przez stronę kwestii:

- zasadności wpisu do rejestru zabytków otoczenia,

- konieczności wykonania ekspertyzy przez rzeczoznawcę.

Ponadto strona przedstawiła wątpliwości co do zasadności wpisu przy złym stanie zachowania obiektów.

Odpowiedzią może być tu teza z wyroku VII SA/WA 2355/12 z dnia 15 lutego 2013 r.: „zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie i opiece podlegają wyszczególnione w tym przepisie zabytki nieruchome (pkt1), ruchome (pkt2) i archeologiczne, bez względu na stan ich zachowania. Z wykładni literalnej tego przepisu wynika wprost, że zły stan zachowania obiektu zabytkowego nie uniemożliwia objęcia go ochroną konserwatorską, jeżeli nadal spełnia on przesłanki z art. 3 pkt1 ustawy.” Należy też dodać, że kwestia stanu technicznego obiektu ma znaczenie w sprawach o skreślenie zabytku z rejestru, gdzie ocenia się stopień zniszczenia zabytku, tzn. czy powoduje on utratę wartości zabytkowego obiektu (art. 13 ust. 1 ustawy).

„Piękna Góra” Sp. z o.o. podniosła również, że wpisanie do RZ otoczenia obiektów stanowiłoby zbyt dużą ingerencję w sferę uprawnień właścicielskich dysponenta terenu oraz mogłoby naruszyć zasadę proporcjonalności.

WM WKZ nie podziela powyższego stanowiska.

Zgodnie z art. 5 Konstytucji RP jednym z podstawowych obowiązków Rzeczypospolitej Polskiej jest ochrona dziedzictwa narodowego. Konkretyzację tego unormowania stanowi ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ustawa ta obejmuje swym zakresem przedmiotowym zabytki, a więc m.in. nieruchomości ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową (art. 3 pkt 1 i 2 ustawy

o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami). Zgodnie z art. 64 ust. 3 Konstytucji RP własność może być ograniczona tylko w drodze ustawy i tylko w zakresie, w jakim nie narusza istoty prawa własności. Ustawa o ochronie zabytków jest właśnie taką ustawą, o której mowa w art. 64 ust. 3 Konstytucji RP. Warmińsko-Mazurski WKZ rozpatrując sprawę był zatem obowiązany do działania na podstawie zawartych w niej przepisów. Przyznać należy, że wpis określonej nieruchomości do rejestru zabytków z pewnością powoduje pewne ograniczenia w wykonywaniu prawa własności i nakłada na właściciela dodatkowe obowiązki związane z utrzymaniem takiej nieruchomości, nie ingeruje natomiast w istotę tego prawa. Jednocześnie należy podkreślić, że ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nie obciąża kosztami utrzymania zabytków wyłącznie ich właścicieli. Między innymi w rozdziale VII wspomnianej ustawy uregulowano możliwości otrzymania przez właściciela z budżetu państwa dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy tym zabytku. W związku z powyższym nie uznano za zasadne wątpliwości strony odnośnie do naruszenia niezachowania proporcjonalności pomiędzy koniecznością ochrony zabytków a ingerencją w sferę własności.

Biorąc powyższe pod uwagę uznano za celowe wpisanie do rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko – mazurskiego zespołu obiektów i urządzeń obronnych przedpoła Twierdzy Boyen w Giżycku wraz z otoczeniem w postaci części Wyspy Giżyckiej.

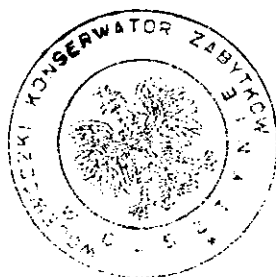
Strony zawiadomiono, na podstawie przepisu art. 10 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267) o możliwości wypowiedzenia się w zakresie zebranego materiału dowodowego.

Pouczenie

Od decyzji niniejszej przysługuje stronom na podstawie art. 127 KPA odwołanie do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które należy złożyć za pośrednictwem tutejszego urzędu zgodnie z art. 129§2 KPA w terminie 14 dni od dnia doręczenia przedmiotowej decyzji.

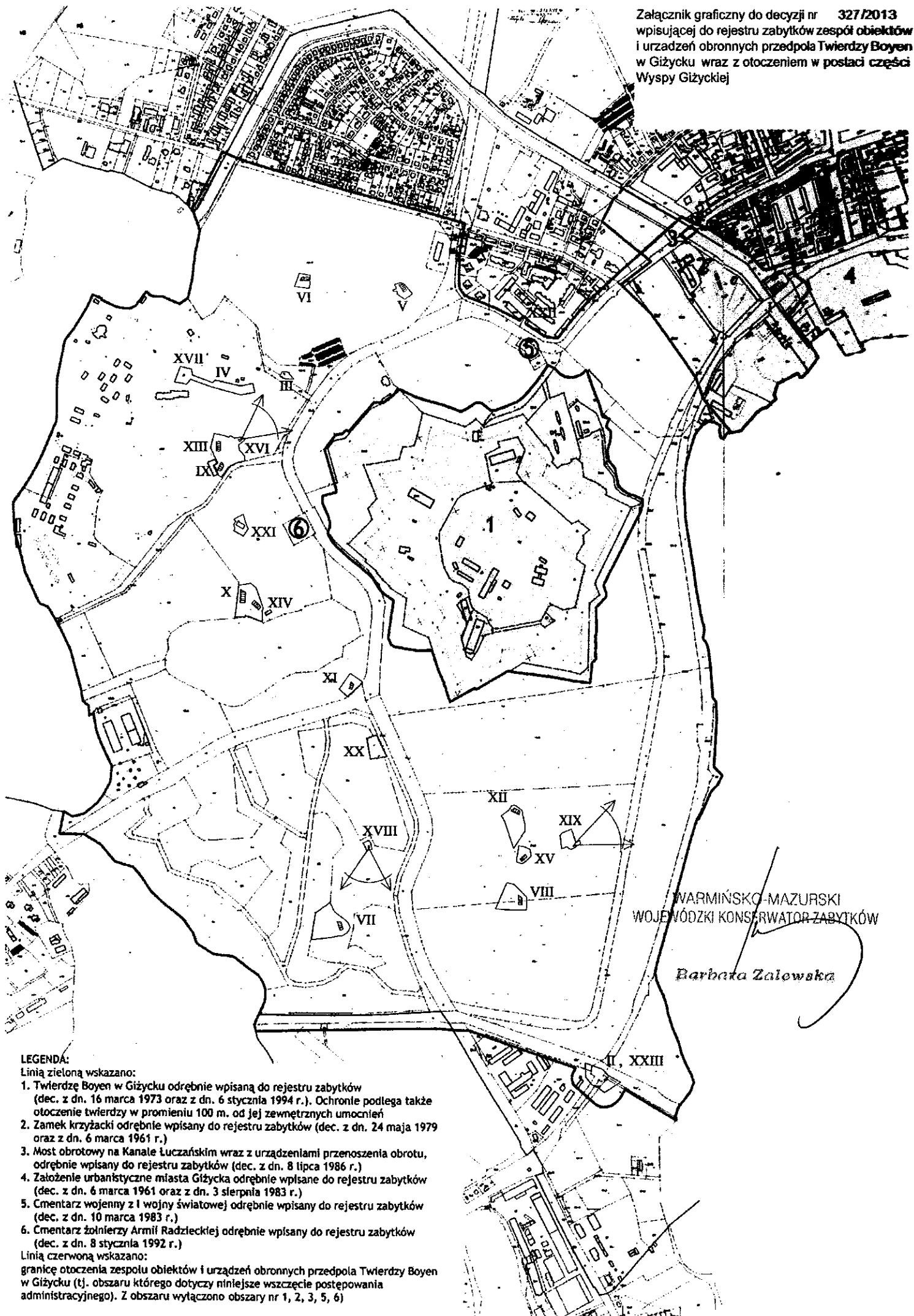
ZAŁĄCZNIKI:

1. Załącznik graficzny do decyzji
2. Pouczenie o skutkach wpisania do rejestru zabytków.

WARMIŃSKO-MAZURSKI
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

Barbara Zalewska

LEGENDA:

Linia zieloną wskazano:

1. Twierdzę Boyen w Giżycku odrębnie wpisano do rejestru zabytków (dec. z dn. 16 marca 1973 oraz z dn. 6 stycznia 1994 r.). Ochronie podlega także otoczenie twierdzy w promieniu 100 m. od jej zewnętrznych umocnień
2. Zamek krzyżacki odrębnie wpisano do rejestru zabytków (dec. z dn. 24 maja 1979 oraz z dn. 6 marca 1961 r.)
3. Most obrotowy na Kanale Łuczańskim wraz z urządzeniami przenoszenia obrotu, odrębnie wpisano do rejestru zabytków (dec. z dn. 8 lipca 1986 r.)
4. Założenie urbanistyczne miasta Giżycka odrębnie wpisane do rejestru zabytków (dec. z dn. 6 marca 1961 oraz z dn. 3 sierpnia 1983 r.)
5. Cmentarz wojenny z I wojny światowej odrębnie wpisano do rejestru zabytków (dec. z dn. 10 marca 1983 r.)
6. Cmentarz żołnierzy Armii Radzieckiej odrębnie wpisano do rejestru zabytków (dec. z dn. 8 stycznia 1992 r.)

Linia czerwoną wskazano:

granicę otoczenia zespołu obiektów i urządzeń obronnych przedpoła Twierdzy Boyen w Giżycku (tj. obszaru którego dotyczy niniejsze wszczęcie postępowania administracyjnego). Z obszaru wyłączono obszary nr 1, 2, 3, 5, 6)

WARMIŃSKO-MAZURSKI
WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTKÓW

Barbara Zalewska